

השבת

של רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר ג נח נחמך נחמן מאזמן לזכות לכל הישועות

אם בחוקותי תלכו ... ואם לא תשמעו ...

(מספר לקושי הלכות - פריקה ושעינה ד', ל"ה)

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל מ"ד מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עובר, ויאמר ה' על עזבם את תורתי ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה ופירשו שם שלא ברכו בתורה תחילה.

והדברים תמוהים כאשר התפלאו על זה כל המפרשים ובפרט מה שאמרו שם דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו והוא פלאי מה קול הרעש הזה? מי לא ידע כל זה שחורבן בית המקדש היה על שעברו על התורה? והלא כל התורה מליאה מזה. כי כבר התרה אותם משה רבינו עליו השלום בעצמו **אם בחוקותי תלכו** וכי **ואם לא תשמעו** וכי וכן במקומות הרבה אין מספר אמר להם שאם יעברו על התורה יאבדו מעל הארץ וכי.

וכן כל הנביאים התרו בהם על זה ומה זה שעתה נשאל לכולם על מה אבדה הארץ ולא יכלו לפרשו עד שהשם יתברך בעצמו פירשו **על עזבם את תורתי** וכי והעיקר שלא הלכו בה שלא בירכו בתורה תחילה שנראה שזה העוון שלא ברכו בתורה תחילה גדול מהכל והוא פלא.

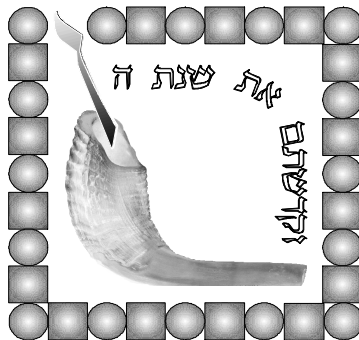
אך עיקר הדבר שהשם יתברך שאל לחכמים ולנביאים שיבינו היטב זאת ויגידו על מה אבדה הארץ, באופן שיגיע לנו טובה מזה, שנבין על ידי זה עצות טובות איך לזכות להתחיל לתקן הקלקולים שגרמו לנו חורבן בית המקדש.

וזה עיקר חומרות ועמקות השאלה ששאל השם יתברך לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו, כי מה דהוה הוה ומאי נפקא מינה אם נחרב על ידי מה שנחרב, הלא כבר נחרב?! אך עיקר מה שחתר השם יתברך לשאול לחכמים ולנביאים שיבינו את זאת ויגידו על מה אבדה הארץ הוא שיפרשו הדבר היטב באופן שנבין מזה עצות איך לצאת מהקלקולים שגרמו חורבן בית המקדש; ועל כן לא יכלו לפרשו כי זה עמוק מאד עמוק עמוק מי ימצאנו. עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו **על עזבם את תורתי ולא שמעו**

בקולי ולא הלכו בה, היינו שאף על פי שכבר עברו על עבירות חמורות מאד - עבודה זרה וכו' - אף על פי כן בפנימיות לבם היה לבם עדיין בווער להשם יתברך, כי **מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה** שבין ישראל לאביהם שבשמים ונהרות **לא ישטפוהו**.

ועל כן היו צריכים להתגבר על כל פנים לחטוף איזה הלכות ללמוד על כל פנים מעט בכל יום. **והם עזבו את תורתי לגמרי ולא עוד אלא ולא שמעו בקולי**, שמיעה בלבא תליא היינו שעל כל פנים היה מחויבים לשמוע ולדבק עצמם בקול ה' הקורא בקול גדול בלב האדם בכל יום ויום ובכל עת שישוּב האדם אליו.

וצריך כל אדם להטות לבו לשמוע בקול ה' שעל כל פנים יהיה לו רצונות חזקים

וכיסופים גדולים להשם יתברך שזה יקר מאד כמו שכתוב במקום אחר. והעיקר ולא הלכו בה שלא ברכו בתורה תחילה כי בודאי לא נפלו בפעם אחד לנפילות כאלה לעבור על דת לגמרי ולפרוק עול כמו שהיה אז בעת החורבן, ובודאי בתחילה עסקו בתורה קצת רק שלא ברכו בתורה תחילה, דהיינו שלא נתנו לבם לשמוח בהתורה, ולברך ולהודות ולהלל להשם יתברך בכל עת, על החסד הנפלא והנורא הזה שעשה עמנו, **אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו** חמדה גנוזה אשר היא חיינו וכי. וזה כל תקוותנו לנצח.

וכמו שכתוב במפרשים שזה עיקר ברכת התורה, לשמוח בכל עוז בנעימת חלקינו וגורלינו. ועל כן אמרו רבותינו ז"ל, שברכת התורה צריכין ליהרר בה מאד, היינו כל ענין הנ"ל שבארנו למעלה, שצריך כל אחד, אפילו אם נפל ונתרחק

כמו שהוא, אף על פי כן הוא דייקא צריך להיות רגיל בתודה והודאה להודות על מעט דמעט הנקודות טובות שיש בו עדיין וכי. ועל ידי זה יזכה לצאת מכל הצרות ולהתקרב להשם יתברך וכי כנ"ל.

וזהו **ולא הלכו בה**. כי זהו הילוך ודרך נפלא מאד להתקרב ולהרים עצמו להשם יתברך מכל מיני נפילות וירידות שבעולם עד אין קץ ותכלית. ואם היו הולכים בדרך זה בודאי לא היו נופלים כל כך ולא היה להם צרות כאלה.

ועתה כל תקוותינו לשוב לארצנו ולבית מקדשנו הוא על ידי זה כי **לית מילתא דא תליא אלא בתיובתא** (אין הדבר הזה תלוי אלא בתשובה). אבל קשה מאד לשוב! כי הבעל דבר אורב מאד מאד ומתפשט לאורך ולרוחב, והכל הפצים ליראה את שמך, ואף על פי כן רובם רחוקים מאד מדרכי התשובה. **והעיקר מחמת שאינם משימים אל לב לשמוח במעט הטוב שבהם** כי העצבות ומרה שחורה מזקת ביותר מהכל, וכמו שכתוב **תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב** שעיקר החורבן וכל הצרות רחמנא לצלן כולם מחמת שלא עבדוהו יתברך בשמחה, וכמובא בכתבי הארי ז"ל, היינו כנ"ל, והבן מאד.

ועל כן הוכרח השם יתברך לפרשו כדי לרמז לנו עתה בכל דור ודור רמזי עצות איך להתקרב עתה להשם יתברך מכל מקום שהוא לתקן הקלקולים שעל ידם היה החורבן עד שזוכה לגאולה שלמה בקרוב.

ועל כן נקרא הליכה כל הנ"ל כי הוא תיקון הרגלין כנ"ל בחינת הליכות עולם שעל ידי זה התקרבות הגאולה בחינת ועמדו רגלינו וכי וכנ"ל כי הוא הילוך ודרך נפלא לכל אדם שבעולם וכי כנ"ל.

ארץ ישראל

(מספר אוצר הידאה - ארץ ישראל - ט')

עיקר קדושת ארץ-ישראל הוא בחינת קדושת הדעת, כמאמר רבותינו ז"ל: **אורא דארץ-ישראל מחכים**.

והדעת והמוחין הם בחינת אכילת מצה,

שהוא בחינת קדושת המחשבה ומוחין גדולים, הפך בחינת חמץ בחת - שהוא בחינת חימוץ המוח במחשבות זרות, חס ושלום.

וזה בחינת כל המצוות התלויות בארץ שהם בעיניי אכילה, כי על-ידי-זה מוציאים האכילה מבחינת אכילת חמץ לאכילת מצה, כי הדעת והמוח הוא כפי האכילה.

ומחמת שיעקר החילוק בין חמץ למצה הוא בין חת להא, על-כן קנה אברהם נחלתו הראשונה בארץ-ישראל מאת בני-חת, ועיקר הבטחת ארץ-ישראל לאברהם היה בעת שקראו אברהם בהא, כי זה עיקר קדושת ארץ-ישראל, בחינת דעת ומוחין זכים, שהם בחינת שמשברין קנה החת של חמץ ונעשה הא (לקוטי הלכות - הלכות בציעת הפת, הלכה ג').

צדיק

(מספר אוצר היראה - צדיק - ק"ח)

כל מה שהאדם חולה גדול בחלי הנפש ביותר, הוא צריך לבקש ולחפש אחר הרופא הגדול ביותר, שהוא הצדיק האמת הגדול במעלה מאד, שיכול לרפאות בשלימות גם חלי נפשו העצומים ולהכניס גם בו השגות אלקות כנ"ל.

ומי שמקרב עצמו לאיזה קטן במעלה, אף על פי שהוא טוב ממנו הרבה, וכנגדו הוא צדיק, אף על פי כן לא די שאינו מועיל לו, כי אינו יכול לרפאות אותו מחמת שהוא חולה גדול ביותר, אף גם הוא מקלקלו הרבה. מכל שכן אם זה הקטן במעלה הוא בעל מחלוקת וחולק על הצדיק האמת, שאזי בודאי פוגם בנפשות המקרובים אליו ועוקר אותם משורש חיותם, שהוא הצדיק האמת שהוא שורש הכל (עין מחלוקת, אות י"ח).

עצות

(מספר לקוטי עצות - כטס, י"ב)

● כעס מזיק לפרנסה, כנזכר לעיל. ועל-ידי-זה הוא רחוק מאמת, ועל-ידי-זה אינו יכול להתפלל. גם אינו יכול לגמר ולהוציא מכח אל הפועל מה שצריך.

● כשמתגבר ומשבר הכעס, על-ידי-זה נעשה ונמשך בחינת רוחו של משיח, ונחשב כאלו על-ידו נתהוה ונברא כל העולם ומלואו, וזוכה לפרנסה ולהתפלל לה' לבדו בלי פניות בשביל בני-אדם, חס ושלום, וזוכה להוציא מכח אל הפועל כל המצות וכל הדברים שבקדושה שצריך לעשות.

● על-ידי קדושת ארץ-ישראל זוכין לשבר בשלמות הכעס והעצבות והעצלות. על-כן צריכין לבקש מאד מהשם יתברך, שיזכה לבוא לארץ-ישראל מהרה, כי על-ידי קדושת ארץ-ישראל זוכין לבחינת אריכת אפים, דהיינו שיאריך אפו על כל מה שעובר עליו, ולא יכעס ולא יקפיד על שום אדם, אפילו אם עשה כנגדו מה שעשה.

תפילה

(מספר לקוטי תפילות א', תפילה ס"ו)

ועזרנו וזכנו וחננו, שנזכה להמתיק ולשכך חרון אפך מעלינו ומעל כל עמך בית ישראל.

ותעזרנו ברחמיך וחסדיך הרבים, שנזכה לשבר מהרה מידת הכעס מאתנו, ואל יחר אפנו על שום דבר שבעולם, רק נזכה לשבר ולבטל ולהמתיק כל מיני חרון אף מעלינו ומעל כל ישראל, ואל יעשן אפך בנו, רק נזכה לברר ולהמתיק ולזכך העשן של החרון אף, עד שיהיה נעשה ממנו רוח נוח, רוח אוירי, רוח דקדושה.

ועל-ידי-זה יהיה נמשך רוחו של משיח עלינו, ותביא לנו את משיח צדקנו, וימחר ויחיש לגאולנו גאולת עולם. ועל-ידי-זה יהיה נמשך עלינו חיות גדול דקדושה, רוח חיים דלעלא ורוח חיים דלתתא.

ותפתח את ירך ותשביענו ברצונך, ותחיינו ברחמיך, ותתן לנו פרנסותנו ברווח, קודם שנצטרך להם, כי עינינו אליך ישברו, לך לבד עינינו תלויות, חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו, ויקוים בנו מקרא שכתוב, פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון.

סיפור

(כוכבי אור - סיפורים נפלאים ב')

מעשה שסיפר רבינו ז"ל: מעשה בעני אחד שהתפרנס עצמו מחפירת טיט למכור. פעם אחת, חפר טיט ומצא במקום שחפר אבן טוב שהיתה שויו הון רב מאד, ולא ידע שויו, והלך לאומן שיאמיד אותה בשווי.

וענה לו שאין בזה המדינה שיוכל לשלם שווי, וצריך ליסע ללונדון, לעיר המלוכה, אבל הוא היה עני ולא היה לו כסף ליסע.

והלך ומכר כל אשר לו. והלך מבית לבית בשביל הנדבות, עד שהספיק לו ליסע עד הים, ורצה לעלות על הספינה ולא היה לו מעות, והלך להקצין והראה לו המרגליות, ולקח אותן תכף הקצין על הספינה,

בכבוד גדול, ואמר לו: אתה בטוח גדול. ונתן לו חדר מיוחד ובכל התענוגים, כאחד מהנגידים הגדולים.

והחדר שלו היה לו חלון לתוך הים, והוא היה תמיד מתעלס ומשמח נפשו עם האבן טוב, ובפרט בעת האכילה, שעל ידי השמחה והרחבת הלב טוב ורפואה שיתעכל המאכל בנקל.

ופעם אחת, ישב לאכול והאבן טוב היה מונח על השולחן להתעלס בו, וישן. בינתיים, בא המשרת, ולקח המפה והפירוים, ולא ידע מהאבן טוב, והשליך הכל לים.

וכשהקיץ מהשינה, והבין כל זה, היה לו צער גדול, כמעת שיצא מהדעת. ומה יעשה? והקצין הוא גזלן שיהרוג אותו בעד מחיר נסיעת הספינה. על כן עשה את עצמו שמח, כאילו לא ידע.

ודרך הקצין היה, בכל יום, לדבר אתו איזה שעות, וכן בא ביום הזה, והוא עשה את עצמו שמח, עד שלא הכיר בו שום שינוי. ואמר לו הקצין: הלא אני יודע שאתה חכם וישר לב, ואני רוצה לקנות תבואה הרבה למכור בלונדון, ואוכל להרוויח הרבה, ואני ירא שלא יאמרו שאני גונב מאוצר המלך. על כן יהיה הקניין על שמך ואני אשלם לך במיטב! והוטב בעיניו, ועשו כן.

תכף כשבאו ללונדון, מת הקצין ונשאר הכל אצל זה האיש, והיה כפל כפלים מהשוין של האבן טוב.

וסיים רבינו ז"ל שאבן טוב לא היה שלו, והא ראייה שנאבד ממנו, והתבואה היתה שלו והא ראייה שנשאר אצלו. והוא הגיע לענין שלו, רק על ידי שהתחזק להיות בשמחה וכו'.

חיי מוהר"ן

(מספר חיי מוהר"ן - מעלת המתקדמים אליו, ש"ב)

שמעתי בשמו, שאמר שכל אחד מאנשי בודאי יזכה בסוף לבוא בזה העולם למה שצריך.

ואמר שאין הקדוש-ברוך-הוא עושה לי זאת, חס ושלום, בשום פעם ליקח ממני איזה איש מאנשי באמצע.

כלומר, רק כל אחד יאריך ימים ושנים, ויחיה בודאי ויטייגע ויחותר חתירה אחר חתירה, עד אשר יזכה לבוא לעניינו ולמדרגתו הקדושה שהוא צריך לבוא בזה העולם, אשר בשביל זה נברא.